

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Nouato & ortis ab eo Nouatianis, et quòd qui ex illis Phrygiam
incolebant, festum Paschatis ad Iudaeorum ritum transtulerunt. Cap. XXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

SOCRAT. HISTOR.

incidunt, intelligendum est alium fuisse Gregorium Ponticum, qui ex Neo Cæsarea ciuitate Ponti ortus, illos, quos supra citauit (Origenis enim fuit discipulus) ætate longe anteuuit. Iste Gregorius crebro hominum celebratur sermone, non Athenis solum & Beryti, verum etiam per totam regionem Ponti, atque adeo, per vniuersum (prope dixerim) orbem terrarum. Qui vt primum à schola Atheniensi decefferat, Beryti legibus perdiscendis operam dedit: ac cū accepisset Origenem sacras literas Cæsareæ interpretari, Cæsaream proficisci maturat. Cumque sublimem & admirabilem sacrarum literarum scientiam audiuisset, leges Romanorum missas fecit, illique deinceps perpetuo adhaesit. Ideo cum veram philosophiam ab illo didicisset, parentū accersitu reuertit in patriam. Vbi primum, dum adhuc laicus erat, multa edidit miracula: ægrotos curauit: per epistolas fugauit demones: gentiles non verbis solum, sed factis multo magis ad fidem attraxit. Illius facit mentionem Pamphilus martyr in libris, quos pro Origene confecit: in quibus posita est oratio Gregorij, in Origenis commendationem conscripta. Quare erant, vt complectar breui, Gregorij, quatuor: Vetus iste qui Origenis fuit discipulus: Gregorius Nazianzenus: Gregorius frater Basilii: & Gregorius Alexandrinus, quem Ariani, dum exularet Athanasius, episcopum designarunt. Sed de his ista quidem hæcenus.

De Nouato & ortis ab eo Nouatianis, et quòd qui ex illis Phrygiam incolebant, festum Paschatis ad Iudeorum ritum transtulerunt.

CAP. XXIII.

PER idem tempus Nouatiani, qui Phrygiam incolebant, tempus festi Paschatis celebrandi commutauere. Verum qua ratione istud factum sit, post commemorabo, vbi prius dixerò, qua de causa iste nimis exquisitus & seuerus ecclesiæ Nouatianæ Canon, apud Phrygum & Paphlagonum gentem potissimum dominetur. Nouatus presbyter propterea ab Romana se segregauit ecclesia, quod Cornelius episcopus eos fideles, qui tēpore persecutionis, quæ Decius Imperator cōtra ecclesiā excitauerat, idolis sacrificauerant,

uerāt, in cōmunionem recepit. Ob quā causam cū se ab illa ecclesia seiunxisset, primū ab Episcopis idē cum illo sentiētib; episcopatū adeptus est: deinde omnibus vbiq; ecclesiis scripsit literas, vt eos qui simulachris immolassent, minime ad mysteria admitterent, sed hortarentur ad pœnitentiam, remissionemq; permitterent Deo, qui potest & habet authoritatem peccata remittendi. Quibus literis ad prouincias perlatis, singuli pro suopte ingenio de rebus in illis significatis iudicium fecerunt. Nam quia erat à Nouato significatum, eos qui post baptisina peccatum ad mortem commiserant, ad mysteria non esse recipiendos, eiusmodi Canonis promulgatio, quibusdā acerba & sœuera nimis visa est: à nonnullis probata, vtpote æqua, & ad vitam rectè instituendam multum adferens adiumentū. Dum hæc inter eos agitur controuersia, literæ Cornelij Episcopi allatæ sunt, quæ significabāt spem veniæ etiam illis esse reliquā, qui post baptismum deliquissent. Ab vtroq; igitur literæ contrariæ missæ fuerūt. Ac cum vterq; suā sententiā sacrarū literarū testimonijs cōfirmare videretur, ad quā quisque opinionem erat propensior, ad eā, vt moris est, se potissimum transtulit. Nam qui peccando delectabantur, indulgentiā, quæ tum erat cōcessa, arripiētes, in posterum tēpus, eā ad omne peccati genus abusi sunt. Phrygū quidē gens alijs gētibus videtur multo esse tēperātior: Etenim perraro iurāt. Scythæ & Thraes sunt ad iracūdiā procliuiiores. Qui propius accolūt ad solem orientem, cōcupiscētię multo magis seruiūt. Paphlagonēs & Phryges ad neutrā istarū perturbati onū propēdēt. Nā hoc tēpore neq; equestribus certaminibus, neq; spectaculis edendis operāt dāt. Quocirca hi, qui hoc animo sunt, mihi vidētur magis ad sententiā literarū à Nouato perscriptarū inclinare. Stuprū enim apud illos pro scelere habetur detestabili. Constat nāq; Phrygū, & Paphlagonū vitæ rationē alijs cuiuscunq; modi hæresis sectatoribus modestiorem, castiorēq; esse. Eandem causam modestè vitā instituendi, suspicor fuisse illis, qui partes incolebant versus occidentem quiq; Nouati doctinæ morē gerebant. Nouatus ipse etsi de sœuero viuendi modo ab ecclesia Romana dissentiebat, tēpus tamen festi Paschatis celebrādi nō omnino mutauit. Perpetuo enim illud festū de more illorū,

qui in

Q

qui in

SOCRAT. HISTORIAE

qui in partibus ad occidentē spectātibus habitabāt, obseruauit, eodēq; celebrauit modo. Qui autē ibi vitā degūt, à primo tēpore, quo fidē Christianā cōpēre p̄fiteri, semper post æquinoctium festum illud celebrarunt. Et quamquam ipse Nouatus, post regnante Valeriano, qui Christianos persequeretur, martyrio occubuit: Illis tamē, qui in Phrygia nomē ab eo ducebant, licet à fide ecclesiæ auersis, eius cōmunionē uti permissum est. Quo quidem tempore diem festi Paschatis celebrandi commutarunt. Nam in Pazo vico, vbi fontes sunt Sangarij fluminis, concilio coacto, pauci quidam episcopi Nouatianorum in Phrygia, ijq; obscuro, decidunt, morem Iudæorum, qui Azyma faciunt, obseruandū, festumq; eodem tempore, quo ab illis agitur, esse celebrandum. Ista fuere nobis à viro quodam ætate admodum ingrauescente nuntiata: qui quidem se filium presbyteri esse dixit, simulq; cum patre illi concilio interfuisse: in quo neque Agelius Nouatianorum Constantinopoli Episcopus, neque Maximus Nicææ, neque Episcopus Nouatianorum Nicomediæ, neque eiusdem sectæ Episcopus Cotuij aderat: cum tamen ab illis potissimum Nouatianæ religionis Canones sanciti sint. Atque istas res ita iam olim gestas esse accepimus. Paulò post propter illud concilium (sicut alio loco dicemus) Nouatianorum ecclesia intra se ipsa diuisa est.

De Damaso Romano Pontifice & Ursino, & quomodo eorum causa perturbatione Romæ exorta ac seditione, multa inde strages subsequuta sit.

CAP. XXIII.

IAm verò ad res eodem tempore in occidente gestas veniamus. Cum Imperator Valentinianus tranquillè placidēq; vitam traduceret, nullamq; sectę vlli exhiberet molestiam, Damasus Liberio in episcopatus Romani administratione successit. Vnde ecclesiæ Romanæ status forte fortuna magnopere conturbatus fuit: cuius rei causam talem fuisse accepimus. Ursinus ecclesiæ illius Diaconus, cū delectus haberetur Episcopi, ipse Damasi cōpetitor fuit. Qui cum videret Damasum sibi prælatum, iniquo animo ferens se de spe decidisse, separatim ab ecclesiā conuentus agerolabo-